

לשמה. שמתוך שעוסק בהן שלא לשמה, הוא בא לעשותן לשמה.

תנו רבנן: המצפה להתפרנס משכר אשתו, והמצפה להשתכר בריחים — אינו רואה סימן ברכה לעולם! וקא מפרש ואזיל.

בשכר אשתו אינו רואה סימן ברכה היינו במתקולתא [מאזניים], שבכך שהיא נוטלת מאזניים בידה, ומהלכת בשוק להשכירן לכל הצריכים להם, שכרה מועט. ונמצאת אשתו מתבזה על שכר מועט.

והא דבריחיא אינו רואה סימן ברכה — היינו באגרתא [בשכירות]. שאם קונה ריחים כדי להשכירם, טורחו גדול ושכרו מועט. אבל הקונה ריחים כדי למוכרן שוב, הרי זה כשאר מסחר ופרקמטיא.

אבל אשה דעבדה ומזבנה [מוכרת] את מעשי ידיה — אישתבוחי משתבחה בה קראי. כדכתיב בתיאור אשת החיל: "סדין עשתה ותמכור".

תנו רבנן: המשתכר במלאכת קנים [מקלות דקים לעשיית גדרות ומחיצות] ובקנקנים, אינו רואה סימן ברכה לעולם.

והוינן בה: מאי טעמא?

ומשנינן: כיון דנפיש אפחזייהו [הנפח שלהם גדול], שלטא בהו עינא [עין הרע].

תנו רבנן: תגרי סמטא שמוכרים סחורתם בשוק, והעין שולטת בהם.

ומגדלי בהמה דקה [שהכל צווחין עליהם].

וקוצצי אילנות טובות [שהכל תמהים ומלעזים עליהם].

וכדאמרינן בסמוך "לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אף על פי שלא לשמה. שמתוך שלא לשמה בא לשמה".

ויש שפל ונפסד — זה הוא מאן דלא עביר מלאכה כולי שבתא, ועביר במעלי שבתא, שהוא זמן הגורם להפסד.

אמר רבא: הני נשי דמחוזא, הנשים הגרות בעיר הנקראת מחוזא [עירו של רבא], שאינן עושות מלאכה בערב שבת, אף על גב דהאי דלא עבדן עבירותא במעלי שבתא, משום מפנקותא [פינוק] הוא, ולא משום המצוה שבדבר.

והראיה, דהא כל יומא נמי לא עבדן מלאכה. אפילו הכי, הרי הן מקבלות שכר על כך. ושפל ונשכר קרינן להו.

רבא רמי סתירת הכתובים זה את זה:

כתיב "כי גדול עד שמים חסדך". דמשמע, עד השמים ותו לא.

וכתיב "כי גדול מעל שמים חסדך". דמשמע אף יותר מהשמים.

הא כיצד?

אלא, כאן בעושיין מצוה לשמה, ששכרם גדול אף מעל לשמים.

וכאן בעושיין מצוה שלא לשמה. שאין שכרם אלא עד השמים ותו לא.

מיהו, יש להם שכר, שהרי סוף סוף עשו מצוה, וכדרב יהודה אמר רב.

דאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות, אף על פי שהוא עושה שלא